

COL·LABORACIÓ

Una església de planta singular

RIUS MENERBÉS

en francès RIEUX MINERVOIS, és una petita població de 1.900 habitants, essencialment vitivinícola, en la comarca llenguadociana del Menerbés, a una trentena de quilòmetres de Carcassona. Des del punt de vista artístic cal esmentar la seva església parroquial, antic priorat, de Santa Maria. Cal dir d'antuvi que, vista des de l'exterior, té un aspecte irregular i de difícil classificació, a causa de les modificacions i ampliacions de què fou objecte al llarg dels anys.

És una obra de la segona meitat del segle XII, substituint una d'anterior que ocupava el lloc de l'edifici actual. A la darrera del segle XV hom afegí tres capelles gòtiques laterals i, més tardanament, altres tres i sagristies, englobant el nucli primitiu i que alteraren la puresa del pla inicial. En fi, el temple sofrí algunes reparacions al segle XVII i una controvertida restauració durant la primera meitat del segle passat.

L'església de Santa Maria de Rius presenta l'originalitat de la seva planta en dues circumferències concèntriques, en una de les quals s'inscriu el presbiteri heptagonal, cobert per una cúpula de set cares, mentre que el deambulatori circumscriu a l'altra els seus catorze costats. Quant al simbolisme del número 7 hom ha volgut veure-hi un record de la frase del Llibre dels Proverbis (9.1): "La saviesa s'ha construït una casa, hi ha aixecat set columnes".

La cúpula heptagonal, de base romànica, si bé la part superior és de la primeria d'aquest segle, té el suport de set arcades de mig punt que es sostenen sobre quatre pilars cruciformes i tres columnes circulars; en el capitell d'una de les quals figura el tema de Daniel a la fossa dels lleons. El deambulatori té volta de quart de cercle; en els seus murs hi ha arcuacions cegues que reposen sobre columnes encastades, amb capitells de fulles, excepció feta del de l'Assumpció, atribuït al Mestre de Cabestany i que representa la Verge dreta portada per quatre àngels, a l'interior d'una màndorla.

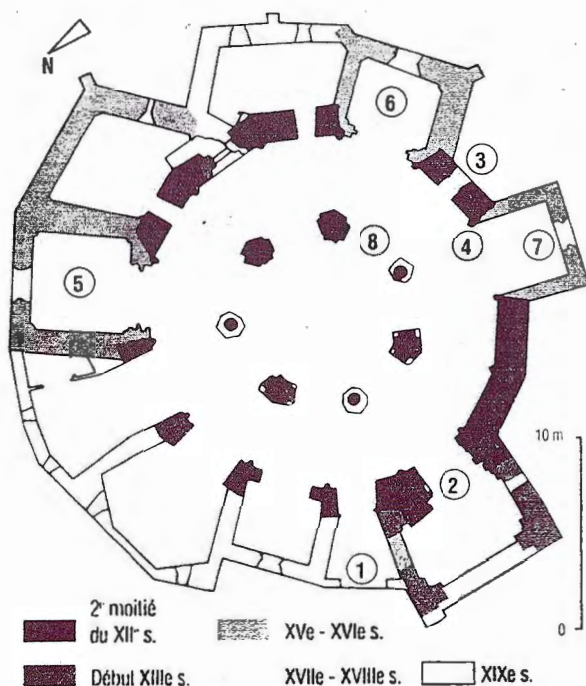
El portal occidental era precedit per un porxo que, modificat més tard, fou convertit en capella. En un nou porxo foren transferits elements esculpits de l'antiga entrada romànica. Una porta original més petita, al SSE, mostra dos bonics capitells, l'un amb fulles d'acant, l'altre amb dos ocells enfrontats entre si. Cal fer notar, encara, l'existència sota el presbiteri d'una capella funerària subterrània fundada el 1397.

En conclusió. L'església de Rieux és un edifici insòlit, exemplar únic en el Llenguadoc, sense parió a Catalunya, d'estructura poc o gens difosa en l'arquitectura religiosa en general i en l'art romànic en particular.

Vicenç BURON

Bibliografia:

Dictionnaire des églises de France - vol. 2, 1966
Languedoc roman - ed. Zodiaque, 1975
Rieux Minervois - CDPCA - Carcassonne 1991

L'ÉGLISE DE RIEUX

1. Entrée actuelle
2. Ancien portail
3. Petite porte
4. Chapiteau de l'Assomption
5. Chapelle des Seigneurs
6. Chapelle de la mise au tombeau
7. Chapelle Saint-Roch
8. Entrée de la chapelle souterraine.